

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1690

Vragen van de leden **Karabulut** (SP), **Voortman** (GroenLinks) en **Hamer** (PvdA) aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie over *de schoonmakersstakingen voor doodnormale zaken en aanbesteding van schoonmaakdiensten door de rijksoverheid* (ingezonden 25 januari 2012).

Antwoord van minister **Kamp** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 1 maart 2012) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2011–2012, nr. 1520

Vraag 1

Staat u nog steeds achter de Code Verantwoordelijk Marktgedrag? Zo ja, wat is uw reactie op de stakingen van de schoonmakers vanwege een toenevende werkdruk, zelfs bij de rijksoverheid, waarbij hetzelfde werk, dezelfde kwaliteit, in steeds minder tijd, voor minder geld gedaan moet worden, met als gevolg ziekte, uitval en veel onrust?

Antwoord 1

De Code Verantwoordelijk Marktgedrag (hierna de code) bevordert dat er bij het aanbesteden van schoonmaakwerk een goede balans ontstaat tussen prijs, kwaliteit en sociale duurzaamheid, waarbij de kwaliteit van het werk een groter gewicht in de schaal legt, om zo de neerwaartse prijsspiraal in de schoonmaakbranche te doorbreken. Ik onderstreep deze doelstelling. De code is mij 25 mei 2011 aangeboden. Sindsdien wordt de code bij nieuwe aanbestedingen door het Rijk toegepast. Deze nieuwe aanbestedingen gaan uit van een contractduur van maximaal 8 jaar, waarbij wordt gegund op basis van een evenwichtige verhouding tussen prijs, kwaliteit en sociale duurzaamheid.

Als het gaat om de werkdruk biedt de code houvast om de werkdruk tussentijds te volgen en om daarover zo nodig tijdens de looptijd van een contract nieuwe afspraken te maken. Zo wordt de werkdruk bij de schoonmaakdiensten van ministeries op advies van de Codecommissie Verantwoordelijk Marktgedrag (hierna de codecommissie) onafhankelijk en objectief onderzocht.

Vraag 2

Deelt u de mening dat het niet uit te leggen valt wanneer een bedrijf als Philips 1,3 miljoen euro per jaar op ruim 200 schoonmakers bezuinigt terwijl de Raad van Bestuur in datzelfde jaar 3 miljoen euro aan bonussen ontvangt? Zo ja, bent u bereid bedrijven zoals Philips, de Technische Universiteit Eindhoven, de Rijksuniversiteit Groningen op te roepen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen en te stoppen met een toenemende druk op schoonmakers te leggen?

Antwoord 2

Het kabinet vindt het belangrijk dat alle betrokken partijen, ook in het bedrijfsleven, hun verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van de code en dat de principes voor maatschappelijk verantwoord ondernemen in de praktijk worden toegepast. Op welke wijze die verantwoordelijkheid wordt ingevuld is aan de onderneming zelf. Overigens is ook het beloningsbeleid aan de onderneming zelf. Het beloningsbeleid maakt integraal onderdeel uit van de corporate governance code voor beursondernemingen.

Vraag 3

Bent u bereid de gouden standaard vanuit de rijksoverheid toe te passen bij alle aanbestedingen van schoonmaakwerkzaamheden waarbij vakmanschap, respect en dat schoonmakers erbij horen uitgangspunten van beleid worden, zoals neergelegd in het witboek opgesteld door de vakbond van schoonmakers? Zo nee, waarom niet?¹

Antwoord 3

Ik zie de gouden standaard als een vervolginisiatief van FNV Bondgenoten op de code, met vergelijkbare uitgangspunten. De gouden standaard raakt de belangen van alle actoren in de schoonmaaksector en om die reden beschouw ik die aanpak als onderwerp van overleg in de codecommissie. De implementatie van de uitgangspunten van de code bij rijksaanbestedingen is de verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Die verantwoordelijkheid wordt onder meer ingevuld doordat de code wordt gehanteerd bij rijksaanbestedingen.

Vraag 4

Bent u bereid om bij aanbestedingen vanuit de rijksoverheid van schoonmaakwerkzaamheden, voorwaarden te stellen opdat de werkdruk niet verder omhoog gaat, eisen worden gesteld aan de opleidingen en taal voor schoonmakers en wordt toegezien op naleving van deze eisen?¹ Zo nee, verhoudt dit zich tot de door de rijksoverheid ondertekende Code Verantwoordelijk Marktgedrag?

Antwoord 4

Op basis van het eerste advies van de codecommissie zijn in de nieuwe rijksaanbestedingen van schoonmaakdiensten bepalingen opgenomen om de werkdruk van schoonmakers op een objectieve en wetenschappelijk verantwoorde wijze te meten. Conform de bepalingen in de code worden de uitkomsten van deze meting besproken tussen opdrachtgever, opdrachtnemer en (vertegenwoordigers) van de schoonmakers.

De eisen aan opleidingen en taal zijn onderwerp van de cao schoonmaak- en glazenwassersbranche. De naleving van deze cao-afspraken is de verantwoordelijkheid van cao-partijen. In de schoonmaak- en glazenwassersbranche is deze taak belegd bij de Raad voor de Arbeidsverhoudingen in de Schoonmaaksector en Glazenwassersbranche. Schoonmaakbedrijven, die de code onderschrijven, horen zich bij de uitvoering van de werkzaamheden te houden aan alle geldende wet- en regelgeving en de cao schoonmaak- en glazenwassersbranche.

Door te gunnen op een evenwichtige verhouding tussen prijs, kwaliteit en sociale duurzaamheid, gecombineerd met een lange contractduur van acht jaar, biedt de rijksoverheid de opdrachtnemers mogelijkheden om te investeren in opleidingen van hun personeel.

¹ Let's get real, Schoon Genoeg van de Schijnwereld in de Schoonmaaksector, de Gouden Standaard, Vakbond van Schoonmakers/FNV Bondgenoten.

Vraag 5

Kunt u een overzicht geven van alle onder de rijksoverheid vallende instanties die schoonmaakwerkzaamheden aanbesteden? Wat zijn hierbij horende doorlooptijden, gunningscriteria en contractduur?

Antwoord 5

Voor een overzicht van de onder de rijksoverheid vallende instanties die schoonmaakwerkzaamheden aanbesteden verwijs ik u naar de lijst Centrale overheid bij de Europese Richtlijn 2004/18/EG waarin alle aanbestedende diensten staan vermeld. Een verkort overzicht hiervan vindt u in de bijlage², waarin is aangegeven bij welke schoonmaakcontracten de code inmiddels is gehanteerd. Voor de schoonmaakcontracten waarbij de code nog niet is toegepast gaat om nog lopende contracten. Lopende contracten die zelfstandig door departementen zijn aanbesteed kennen een contractduur van 3 tot 4 jaar. Per situatie zijn daarvoor gunningscriteria vastgesteld. Als deze contracten opnieuw worden aanbesteed zal dit eveneens conform de code gebeuren.

Vraag 6

Kunt u weergeven welke kosten gemoeid zijn met alle onder de rijksoverheid vallende aanbestedingen? Zo nee, bent u bereid dit te onderzoeken?

Antwoord 6

De kosten van aanbestedingen door de rijksoverheid zijn in 2005 door het toenmalige ministerie van Economische Zaken in de «Meting lasten van aanbesteden door de Centrale Overheid», SIRA, 2005 onderzocht. De cijfers uit dit onderzoek zijn geactualiseerd in bijlage IV en V van het onderzoek «Lastenontwikkeling aanbestedingsbeleid», SIRA/Significant, 2009.

Vraag 7

Bent u bereid te onderzoeken welke voor- en nadelen het in rijksdienst nemen van schoonmakers zou kunnen bieden?

Antwoord 7

Voor een dergelijk onderzoek zie ik geen aanleiding. Het schoonmaken van kantoorpanden is specialistisch werk waarbij voor een juiste uitvoering vakkennis noodzakelijk is. Het gebruik maken van deze vakkennis en het toepassen van nieuwe ontwikkelingen door de schoonmaaksector draagt bij aan het realiseren van efficiëntie en effectiviteit bij het uitvoeren van de schoonmaakwerkzaamheden.

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.